

Metodické doporučení pro školy a školská zařízení

Prevence rizikového chování v dopravě

Úvod

Metodické doporučení k tématu rizikového chování v dopravě se dotýká všech dětí a žáků a studentů (dále jen „žáci“) navštěvujících mateřské, základní a střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy včetně školských zařízení. Je zde reflektována platná legislativa a další skutečnosti, které jsou v oblasti prevence v dopravě relevantní.

Rizikové chování v dopravě

Rizikové chování v dopravě můžeme obecně charakterizovat jako takové jednání, které vede (nebo může vést) v rámci dopravního kontextu k dopravním kolizím a následně k úrazům či úmrtím, psychickým a fyzickým traumatům nebo materiálním škodám na majetku.

Žáci (ve smyslu osob mladších 18 let) jsou obecně vnímáni jako jedna z nejohroženějších a nejzranitelnějších skupin účastníků silničního provozu. V rámci silničního provozu figurují nejčastěji v těchto rolích:

- a) chodec,
- b) cyklista,
- c) cestující prostředky veřejné dopravy,
- d) spolujezdec v osobním automobilu (motorovém vozidle),
- e) osoba vymezující si vlastní bezpečný prostor pro hru/sportovní vyžití ve venkovním prostředí mimo domov,
- f) řidič – řidičské oprávnění skupiny AM (maximální konstrukční rychlost 45 km/hod); řidič motorového vozidla – od 17 let s mentorem.

Z pohledu prevence ve školách a školských zařízeních je nejvýznamnější trvalá a systematická výuka v oblasti dopravní výchovy, a to jak v rovině teoretické, tak zejména v rovině praktické.

Zařazení dopravní výchovy do školních vzdělávacích programů se odvíjí od aktuální podoby Rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé stupně vzdělávací soustavy v ČR.

Vzdělávací proces v dopravně-bezpečnostních tématech začíná již v rámci předškolního vzdělávání dětí (mateřská škola). Hlavní a nejdůležitější edukace žáků se realizuje v rámci základního vzdělávání, a to jak přímo výukou na základních školách (1.-9.ročník), tak výukou a výcvikem na dětských dopravních hřištích (cca 10–11 let). Důležitou roli v procesu prohloubení a ukotvení správných návyků chování v dopravním prostředí hrají také školská zařízení – střediska volného času, domy dětí a mládeže, školní kluby a školní družiny nabízející volnočasové aktivity cíleně zaměřené na prevenci a bezpečné chování všech účastníků silničního provozu. Vzdělávací proces v oblasti dopravní výchovy dále pokračuje kontinuálním zařazováním konkrétních vybraných dopravně-bezpečnostních témat do výuky na středních školách.

Vzdělávání v oblasti dopravní bezpečnosti může být následně završeno v rámci výuky a výcviku v autoškole a získáním příslušného řidičského oprávnění.

Role žáka v dopravním prostředí ve spojení s věkem

Základní role žáků z hlediska jejich aktivního zapojení do dopravního prostředí definujeme takto:

- a) Předškolní věk – chodec, cyklista (z hlediska bezpečnosti doporučeno vždy s doprovodem starším 15 let), cestující prostředky veřejné dopravy, spolujezdec v osobním automobilu, hra ve venkovním prostředí (vše většinou s doprovodem).
- b) Mladší školní věk (6–11 let) – chodec, cyklista (do 10 let lze samostatně na chodníku, cyklostezce, stezce pro chodce a cyklisty, v obytné a pěší zóně; s doprovodem starším 15 let lze také na silnici, v jízdním pruhu (i vyhrazeném) pro cyklisty nebo při přejíždění vozovky); od 10 let lze všude samostatně), cestující prostředky veřejné dopravy, spolujezdec v osobním automobilu, hra/sportovní vyžití ve venkovním prostředí.
- c) Starší školní věk (12–15 let) – chodec, cyklista, cestující prostředky veřejné dopravy, spolujezdec v osobním automobilu, hra/sportovní vyžití ve venkovním prostředí (vše již samostatně).
- d) Adolescence – chodec, cyklista, cestující prostředky veřejné dopravy, spolujezdec v osobním automobilu, hra/sportovní vyžití ve venkovním prostředí; řidič s řidičským oprávněním skupiny AM (maximální konstrukční rychlost 45 km/hod); řidič motorového vozidla s mentorem (od 17 let); řidič motorového vozidla bez mentora (od 18 let).

Příčiny a typy rizikového chování v dopravním prostředí u žáků

Nejčastější příčiny a typy rizikového chování v dopravním prostředí, s nimiž se můžeme u žáků setkat, jsou:

- a) Neznalost a nerespektování zákonných norem – pravidla silničního provozu na pozemních komunikacích, vč. dopravního značení (vodorovné i svislé) a pokynů policisty;
- b) Špatná či nedostatečná edukace v oblasti bezpečnosti silničního provozu;
- c) Fixace nezdravých návyků a postojů z rodinného prostředí; nedostatek či absence kladných vzorů a způsobů chování v rodině;
- d) Nepozornost, nedostatečná koncentrace, rozptýlené vnímání;
- e) Nezkušenost – nízká schopnost předcházení a předvídání rizika, delší reakční doba, chybný odhad rychlosti, vzdálenosti atd.;
- f) Eliminace smyslů – užívání nevhodných doplňků omezujících vnímání a zorné pole jedince – mobilní telefon, sluchátka do uší, nevhodné oblečení (např. kapuce na hlavě);
- g) Negativní osobnostní faktory a špatně nastavený tzv. hodnotový systém – agresivní jednání, impulzivnost, vyhledávání vzrušení, nerespektování autority, přeceňování vlastních schopností, neohleduplnost, nezodpovědnost, extrémní emotivní projevy, zbrkllost, tendence přehnaně riskovat, nízká sebekontrola, depresivita/úzkost, podléhání stádnímu stylu chování (skupina svým nesprávným nebo nebezpečným chováním ovlivní jedince, který by se jinak choval správně a bezpečně) atd.;
- h) Vliv návykových látek (alkohol, drogy, léky);

- i) Poruchy chování a některé poruchy učení – nepředvídatelné, neočekávané nebo nezvyklé chování;
- j) Některé fyzické/mentální handicapy – malý vzrůst, mentální či fyzické postižení; nedoslýchavost, oční vady apod.;
- k) Předimenzovaná dopravní zátěž v dané lokalitě (např. v ranních hodinách v okolí škol);
- l) Absence prvků bezpečné dopravní infrastruktury – podchod/nadchod, přechod pro chodce/místo pro přecházení, světelná signalizace atd.

Východiska

V rámci dopravně preventivních aktivit realizovaných s cílem podpořit a zafixovat nebo ovlivnit a změnit chování jednotlivých skupin účastníků silničního provozu definujeme tři základní typy prevence:

- 1) **Primární prevence** – činnosti zaměřené na informování a pozitivní ovlivnění smýšlení a chování širokého spektra účastníků silničního provozu s cílem předejít vzniku rizikového chování a následných dopravních nehod:
 - Systematická výuka dopravní výchovy – školy/školská zařízení, zájmová činnost, dopravní hřiště
 - Vzdělávání stávajících i budoucích řidičů – výuka v autoškole, kurzy pro profesionální řidiče
 - Osvětové preventivní aktivity pro odbornou i širokou veřejnost – kampaně, kontaktní akce s veřejností, workshopy, besedy atd. zaměřené na vybrané téma z oblasti dopravní bezpečnosti – nepozornost, respekt, rychlost, alkohol a návykové látky, dodržování bezpečné vzdálenosti, viditelnost, používání zádržných systémů apod. (BESIP)
 - Legislativní opatření (úprava zákonných norem, bodového systému)
 - Technická prevence – zlepšování prvků aktivní a pasivní bezpečnosti vozidel
 - Definování nehodových lokalit – s následnou úpravou dopravní infrastruktury s cílem zabránit dopravním nehodám
- 2) **Sekundární prevence** – aktivity zaměřené na odhalování rizikového chování u cílových skupin vykazujících vyšší pravděpodobnost rizikového chování nebo na účastníky silničního provozu, kteří již v minulosti rizikové chování projevili (tj. předcházení vzniku negativního návyku a jeho progresi či fixaci):
 - Policejní dopravně-bezpečnostní akce zaměřené na vybrané téma či skupinu řidičů – např. rychlost, zádržné systémy, alkohol/návykové látky, zrak atd.
 - Preventivní programy – např. kurzy bezpečné a defenzivní jízdy
 - Dopravně-psychologická vyšetření – hodnocení osobnostní způsobilosti řidičů
- 3) **Terciární prevence** – cílí na zabránění opakování negativního rizikového způsobu chování v dopravě (přestupky, trestné činy) a současně také na minimalizaci následků dopravních nehod (zranění, úmrtí, traumata, materiální škody):
 - Intervenční či rehabilitační (reintegrační) programy (např. pro vybodované řidiče)
 - Psychologická, sociální, právní péče a pomoc cílená jak na viníky, tak na pozůstalé po obětech dopravních nehod
 - Léčba a následná rehabilitační či psychologická péče – minimalizace dopadů dopravní nehody

Z hlediska obecného pojetí a účinnosti na chování širokého spektra účastníků silničního provozu lze do kategorie preventivních opatření řadit také:

- Legislativní opatření – úprava zákonných norem, bodového systému
- Technická prevence – zlepšování prvků aktivní a pasivní bezpečnosti vozidel
- Definování nehodových lokalit – s následnou úpravou dopravní infrastruktury s cílem zabránit dopravním nehodám

Všechny výše uvedené typy preventivních aktivit v dopravě mají tedy za cíl předejít:

- Dopravním nehodám
- Zraněním (lehkým a těžkým úrazům)
- Ztrátám na životech
- Právním následkům a sankcím
- Psychickým traumatům viníků i pozůstalých po obětech dopravních nehod
- Materiálním a finančním škodám
- Negativním sociálním a ekonomickým dopadům (ztráta zaměstnání, nákladná léčba atd.)
- Devastaci životního prostředí

Rizikové versus protektivní faktory

Rizikové faktory	Doména	Protektivní faktory
Neznalost/nerespektování zákonných norem (pravidla silničního provozu)	Rodina, škola	Edukace v rámci rodiny, školy/školského zařízení/volnočasových aktivit pod vedením odborné autority
Nedostatečná edukace v oblasti dopravní výchovy	Rodina, škola/školské zařízení, volnočasové aktivity	Efektivní odborná systematická edukace – předškolní, základní, střední vzdělávání (školní výuka a aktivity, dopravní hřiště, zájmové kroužky, projekty, odborně zaměřené aktivity); autoškola
Fixace nezdravých návyků a postojů z rodinného prostředí	Rodina	Zapojení rodinných příslušníků do vzdělávacích akcí školy; osvěta rodičů/prarodičů/sourozenců; posílení monitoringu rodiny
Nepozornost, špatná koncentrace, rozptýlenost, nezkušenost, nízká schopnost předvídání a předcházení rizika	Osobnost, rodina, škola	Aktivní pohyb v silničním provozu – nejprve s doprovodem, následně samostatně; zapojení do vzdělávacích aktivit zážitkového typu (hraní rolí, dramatizace, projektové vyučování apod.)
Eliminace smyslů		
Negativní osobnostní faktory (hodnotový systém); agresivní jednání, impulzivnost, vyhledávání vzrušení, úzkostnost, depresivita, nízká sebekontrola, problematický vztah k autoritě, nezodpovědnost, neohleduplnost, podléhání tzv. stádnímu chování (skupina svým nesprávným nebo nebezpečným chováním ovlivní jedince, který		
		Screening osobnosti, psychologická diagnostika, psychotesty; pedagogicko – psychologická poradna; selektivní preventivní opatření

by se jinak choval správně a bezpečně) apod.		
Vliv návykových látek (alkohol, drogy, léky)	Terapeutická komunita (specializovaná adiktolog, psycholog, psychiatr atd.)	Selektivní prevence, zapojení do specializovaných programů a projektů
Některé poruchy chování a učení	Osobnost, rodina, škola, terapeutická komunita	Zapojení do diferencovaných edukačních a zážitkových aktivit adekvátně závažnosti a rozsahu poruchy; kooperace s odbornými institucemi (pedagogicko-psychologická poradna, psycholog, psychiatr, specializované lékařské pracoviště atd.)
Některé fyzické a mentální handicap		
Předimenzovaná dopravní zátěž v lokalitě	komunita	Spolupráce s komunitou a příslušnými úřady, kooperace odborné a široké veřejnosti; vypracování odborné studie/projektu (možnost zavedení tzv. školní ulice)
Absence prvků bezpečné dopravní infrastruktury (nevhodná úprava okolních komunikací a prostředí pro nácvik vhodného dopravního chování)		

Typy prevence

a) Nespecifická prevence

Nespecifická prevence má v oblasti rizikového chování v dopravním kontextu zásadní význam, a to pro všechny cílové skupiny účastníků silničního provozu. Jedná se zejména o postupné a systematické informování široké veřejnosti o možných rizicích v dopravním prostředí, informování o všeobecných dopravně bezpečnostních tématech prolínajících se do široké škály aktivit běžného každodenního života každého jedince. Tato prevence přispívá přirozenou a nenásilnou formou k osvojení správných dopravních postojů a návyků, podporuje bezpečné chování v dopravním prostředí a posiluje dopravní inteligenci žáků. Nespecifická prevence zásadním způsobem přispívá k formování a budování tzv. hodnotového systému (ohleduplnost, zodpovědnost, empatie, rozhodnost, ochota pomoci atd.) a také k posílení důležitých kompetencí žáků – jako např. kompetence k řešení problémů, kompetence sociální, občanská, komunikativní atd. Tento typ prevence zahrnuje široké spektrum volnočasových aktivit dětí a mládeže realizovaných přirozenou formou v rámci činnosti volnočasových organizací (školní kluby a školní družiny, kroužky) – např. zážitkové projekty, dramatizace dopravních situací, procházka v okolí školy, výlety atd., dále různé typy terapií a poradenství v oblasti psychologie, preventivní opatření v oblasti legislativy, dopravní infrastruktury a podobně.

b) Specifická prevence

- **všeobecná** – preventivní aktivity zabraňující rizikovému chování v dopravním prostředí – tj. edukace všech skupin účastníků silničního provozu s cílem informovat je a pozitivním způsobem ovlivnit jejich chování. Je zaměřena na přímé předcházení dopravním kolizím a nehodám. Cílí na jednotlivé rizikové faktory v dopravě – např. rychlost, bezpečná vzdálenost, agresivita, viditelnost, užívání zádržných systémů atd. Tento typ prevence zahrnuje dopravní výchovu v celé šíři (teoretická výuka ve školách, případně školských zařízeních + praktický výcvik). Postupnou edukaci je ideální zařadit již v rámci předškolního vzdělávání v MŠ a dále v ní pokračovat na ZŠ s doplněním praktického výcviku na dětských dopravních hřištích. Prohloubení konkrétních dopravně bezpečnostních témat je následně vhodné zařadit do výuky v rámci středního vzdělávání.
- **selektivní a indikovaná** – preventivní aktivity zaměřené a zacílené na snižování rizikového chování skupiny obyvatel (selektivní) nebo jedince (indikovaná). Hlavním úkolem selektivních preventivních aktivit je zacílit na definované skupiny účastníků silničního provozu, které mohou vykazovat zvýšené riziko dopravních nehod – např. mladí začínající řidiči, senioři, děti, profesionální řidiči. Indikovaná prevence se zaměřuje na jedince, u nichž byly identifikovány rizikové negativní osobnostní faktory – sklon k agresivnímu jednání, emoční labilita, tendence riskovat, nerespektování autority, nízká sebekontrola atd. Vhodným nástrojem pro práci s takto identifikovaným jedincem je individuální přístup pedagoga (často se zapojením školního psychologa nebo výchovného poradce), příp. nasměrování do další odborné péče.

Doporučené versus nevhodné postupy

Vhodné nástroje, metody a postupy:

1. Dopravní výchova – variabilní formy a metody výuky:
 - Trvalá, systematická a prohlubující výuka témat dopravní výchovy
 - Zařazení oživujících prvků a metod edukace – projektové a zážitkové vyučování, komentované procházky v okolí školy, dramatizace – hraní rolí
 - Přizvání odborného subjektu (autority) do výuky – beseda, workshop se žáky v prostředí školy (expert BESIP, preventisté PČR či dopravní policie, adiktolog, dopravní psycholog, známá osobnost)
 - Absolvování výuky a praktického výcviku na dopravním hřišti (vč. závěrečné zkoušky a získání právně neupraveného certifikátu dokládajícího úspěšné zvládnutí výuky tzv. Průkazu cyklisty)
 - Výběr různorodých výukových a metodických materiálů – učebnice, pracovní sešity, dopravní karty a mapy, pexesa, omalovánky, stolní hry, pracovní listy atd.
 - Využití multimediálních pomůcek – ilustrační spoty, audio/video záznamy, výukové aplikace s využitím VR reality, PC hry
 - Nabídka volitelných kroužků a zájmových aktivit
 - Tematicky zaměřené výlety a exkurze
 - Zařazení témat dopravní výchovy do akcí školy (např. škola v přírodě, lyžařský výcvik, cesta na plavání, kulturní akce atd.)

2. Práce s rodinou:

- Zapojení rodinných příslušníků do aktivit školy v oblasti dopravního vzdělávání – např. rodinné odpoledne v areálu školy s různými stanovišti a úkoly, projektové vyučování (např. Moje cesta do/ze školy, Jak řídí táta/máma/děda/babička, Náš rodinný výlet o prázdninách atd.). Vhodné je rodičům představit (např. na rodičovských schůzkách) plánované aktivity školy, do nichž se promítají témata dopravní výuky (dopravní hřiště, škola v přírodě, společná komentovaná vycházka, aktivity školní družiny a školních kroužků/klubů, nápady na společné výlety, odborné exkurze atd.). Vhodné je rovněž rodičům poskytnout informační zdroje a portfolia výukových materiálů, které pedagog využívá v daném ročníku k výuce témat dopravní výchovy.

3. Práce s osobností žáka:

- Vhodná je indikace prostřednictvím pozorování žáka zejména při praktických formách dopravní výchovy realizované v rámci školní výuky (případně na dopravním hřišti) nebo dle rizikových faktorů (uvedených výše) zjištěných při screeningu rizikového chování obecně. Důležitou roli hraje aktivní kontakt a komunikace s rodinou, případně odbornými specializovanými subjekty.
- V rámci výukového procesu volíme výhradně takové metody, formy a postupy, které adekvátně konvenují s věkem žáka, se stupněm zralosti jeho osobnosti, jeho znalostmi, dovednostmi a schopnostmi. Kombinujeme různorodé metody, formy práce a výukové pomůcky, s jejichž pomocí si žáci postupně vytvářejí a zdokonalují kompetence k učení, k řešení problémů, sociální, občanské, personální, komunikativní, pracovní. V mnoha případech je žádoucí, v rámci jednoho třídního kolektivu, diferencovat výuku dopravní výchovy na více skupin žáků a přizpůsobit náročnost a tempo výuky jejich schopnostem.

Nevhodné postupy

- Jednorázový styl výuky bez doplnění prohlubujícího učiva (výhradně frontální styl výuky)
- Absence praktických ukázek řešení dopravních situací
- Nekombinování různých výukových materiálů a forem výuky
- Slučování více témat do jednoho celku (např. realizace 1 projektového dne/školní rok)
- Neuvedení širších souvislostí a návazností na běžný život – žáci nepochopí podstatu prevence – tj. předcházení rizikovým situacím, následně mohou vykazovat tendenci rizika zlehčovat

Síť partnerů, spolupráce v komunitě, spolupráce v kraji

Hlavním koordinačním subjektem bezpečnosti silničního provozu a expertním orgánem v oblasti preventivního působení na lidského činitele je BESIP, působící jako integrální součást Ministerstva dopravy ČR. Do jeho hlavních aktivit spadají tyto činnosti:

- 1) Strategie BESIP, vč. Akčního plánu
- 2) Rada vlády pro bezpečnost silničního provozu
- 3) Kampaně a kontaktní preventivní aktivity ovlivňující postoje veřejnosti

- 4) Dopravní výchova – součinnost se školami (MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoře, případně VOŠ), školskými zařízeními, volnočasovými subjekty
- 5) Dětská dopravní hřiště – podpora zajištění výuky dopravní výchovy pro žáky základních škol i edukačních aktivit pro širokou veřejnost
- 6) Preventivní projekty, soutěže, workshopy a besedy z oblasti bezpečného pohybu v silničním provozu
- 7) Kooperace v rámci řešení problematiky nehodových lokalit a bezpečné infrastruktury v ČR

BESIP má, prostřednictvím tzv. krajských koordinátorek a koordinátorů, zastoupení ve všech krajích ČR. Koordinátoři BESIP zajišťují naplnění preventivní činnosti na regionální úrovni.

Mezi hlavní spolupracující subjekty a partnery BESIP na celostátní i komunální úrovni v rámci preventivně osvětových aktivit patří:

- Policie ČR
- Městská policie
- Hasičský záchranný sbor
- Záchraná zdravotnická služba, Český červený kříž, Asociace Záchraný kruh atd.
- Centrum dopravního výzkumu, v.v.i.
- Ředitelství silnic a dálnic, s.p.
- Ústřední orgány státní správy – MŠMT, MO, MV, MZD, včetně přímo řízených organizací
- Asociace krajů
- Místní správa a samospráva (zejména obce a kraje)
- Ústřední automotoklub a Autoklub ČR
- Česká silniční společnost (YOUNG ROADS)
- Neziskový sektor a další spolupracující organizace

Webové stránky hlavních partnerů kooperujících v oblasti prevence bezpečnosti silničního provozu:

- www.besip.gov.cz
- www.policie.gov.cz
- www.cdv.gov.cz
- www.hzscr.gov.cz
- www.msmt.gov.cz
- www.mv.gov.cz
- www.mo.gov.cz
- www.mzd.gov.cz
- www.asociacekraju.cz
- www.cervenkykriz.eu
- www.svetzachranaru.cz
- www.tymbezpecnosti.cz
- www.rsd.cz
- www.spravazeleznic.cz

- www.uamk.cz
- www.autoklub.cz
- www.peskymestem.cz
- www.adiktologie.cz

Legislativní rámec, nelegislativní materiály, vymezení hlavních tematických okruhů

- Strategie BESIP, včetně Akčního plánu na aktuální období
<https://besip.gov.cz/Pro-odborniky/Narodni-strategie-BESIP/Aktualni-strategie>
- Rada vlády pro bezpečnost silničního provozu
<https://besip.gov.cz/Pro-odborniky/Rada-vlady-BESIP>
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů
- <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>
- Bodový systém
<https://besip.gov.cz/Ucastnici-silnicniho-provozu/Ridici-automobilu/Zasady-bezpecne-jizdy-v-aute/Novy-bodovy-system>
- L17 – řízení motorového vozidla od 17 let s mentorem
<https://besip.gov.cz/Ucastnici-silnicniho-provozu/Ridici-automobilu/L17>
- Statistiky nehodovosti v ČR
<https://besip.gov.cz/Statistiky>
- Kraje a obce
<https://besip.gov.cz/Pro-odborniky/Kraje-a-obce>
- Vzdělávání - BESIP
<https://besip.gov.cz/>
- Rámcové vzdělávací programy
<https://prohlednout.rvp.cz/>

Kdy a koho vyzoomět při rizikovém chování v dopravě

Při rizikovém chování žáků, které se týká oblasti dopravy, komunikují školy a školská zařízení se zákonnými zástupci žáka a domlouvají efektivní kroky a postupy orientované na posílení kompetencí žáka v rámci jeho chování v dopravním prostředí.

V odůvodněných případech lze kontaktovat zástupce odborných externích specializovaných pracovišť (, dopravní psycholog, adiktologická poradna apod.).

Mezi spolupracující subjekty patří také zástupci Policie ČR či městské/obecní policie – ty škola kontaktuje při zvlášť závažném chování v dopravním prostředí, pokud je ohrožena bezpečnost a /nebo zdraví žáků.

Možnosti a limity pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci spolupracují při rizikovém chování žáků s třídním učitelem a ostatními pedagogickými pracovníky, kteří se podílejí na poskytování poradenských služeb ve škole. Stejně, jako v ostatních případech rizikového chování žáků, spolupracují s dalšími institucemi - např. dopravním psychologem či neziskovými organizacemi zabývajícími se školskou prevencí v dopravě.

Odkazy, literatura

- www.besip.gov.cz
- Vzdělávání pro děti a mládež školního věku: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Deti-skolního-veku>
- Vzdělávání na dětských dopravních hřištích: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Detska-dopravni-hriste>
- Projekty a soutěže pro žáky: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Projekty-a-souteze>
- Testové otázky, kvízy: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Deti-skolního-veku/Testove-otazky-z-oblasti-dopravni-vychovy/Kviz>
- Centrum dopravního výzkumu: www.cdv.gov.cz
- Děti v dopravě, materiály pro školy, rodiče v oblasti dopravy: www.detivdoprave.cz
- Brom Zdeněk, Dopravní výchova pro 1.-5.ročník základní školy (učebnice), Nakladatelství Fraus, 2014
- Tematický plán dopravní výchovy pro žáky 4.ročníků základních škol, Ministerstvo dopravy – BESIP, 2024
- Metodika dopravní výchovy pro mateřské školy (plány týdenních aktivit + obrazové přílohy + edukační instruktážní spoty), BESIP + CDV – Ing. Tereza Šustrová, Ph.D., 2018
- Metodika dopravní výchovy pro MŠ: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Predskolni-vek/Methodika-dopravni-vychovy-pro-materske-skoly>
- Výukové spoty pro MŠ: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Predskolni-vek/Vyukove-spoty-pro-MS>
- Dopravní výchova pro předškoláky, BESIP + Asociace Záchraný kruh, 2016
- Ferda v autoškole (pracovní sešit), BESIP + Iva Nováková, 2015
- Metodika dopravní výchovy pro školní družiny a školská zařízení (plány aktivit + obrazové přílohy + edukační instruktážní spoty), BESIP + CDV – Ing. Tereza Šustrová, Ph.D., Mgr. Ivana Pařízková, 2018
- Metodika výuky dopravní výchovy pro družiny a jiná mimoškolní zařízení: <https://besip.gov.cz/Vzdelavani/Deti-skolního-veku/Zaci-zakladnich-skol/Methodika-dopravni-vychovy-pro-druziny-a-jina-mimos>

- Pohyb organizovaného útvaru chodců, vč. specifik pro organizovanou skupinu chodců (instruktažní brožura + spoty), BESIP + CDV – Mgr. Zuzana Strnadová, 2019 (uvedená tematika zpracována jako samostatný metodický materiál v odkazovaném materiálu)
- Brožura – pohyb organizovaného útvaru chodců: <https://besip.gov.cz/getattachment/Tematicke-stranky/Dopravni-vychova-deti/Predskolni-deti/Methodika-dopravni-vychovy-pro-materske-skoly/brozura-zs-pohyb-organizovaneho-utvaru-chodcu.pdf?lang=cs-CZ>
- Dopravní značky – výběr pro základní školy a dětská dopravní hřiště, BESIP, 2020
- Dopravní výchova pro výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (pracovní listy, 2 sady – 6-10 let, 10 – 13 let, BESIP + Asociace Záchraný kruh, z.s., 2018
- Dopravní výchova pro střední školy (brožura + pracovní listy), BESIP + CDV - Ing. Dagmar Pospíšilová, Ph.D., Mgr. Ivana Bušinová, 2021
- Výukový materiál dopravní výchovy pro SŠ: <https://www.detivdoprave.cz/vyukovy-material-dopravni-vychovy-ss/>

Závěrečná ustanovení

Toto metodické doporučení nahrazuje přílohu č. 2 – Rizikové chování v dopravě Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních čj. 21291/2010-28 z 1. 11. 2010.